

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/1354– /2011. RP.

Előadó: dr. Nánási Zoltán

Tárgy: alapvető jogot sértő

rendőri intézkedés

elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **budapesti** lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 122/2012. (IV. 11.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf. 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. november 5-én kelt beadványával fordult a Panasztestülethez, melyben a vele szemben 2011. október 29-én 2 óra körüli időben, a Budapest V. ker. Egyetem téren fogatosított rendőri intézkedéssel szemben élt panasszal.

Beadványában leírta, hogy barátaival összejövetelt tartott a lakásán, melynek során két barátja indulás közben rosszul lett. Egyiküket ő lekísérte a lakása előtt lévő térre, majd visszament a lakásába. Ekkor civil ruhás rendőrök jelentek meg és a téren, egy padon ülő barátnőjét felszólították, hogy igazolja magát. A panaszos ekkor a barátaival visszaért a térre és megszólította a rendőröket, azt kérdezve tőlük, hogy barátnőjét miért vonták intézkedés alá. A rendőrök emiatt „ráförmedtek”, hogy miért tegezi le őket, és jelvényüket „megvillantva” őt is igazolásra szólították fel. Az őt igazoltatni kívánó rendőrök nevét és „azonosító számát” nem ismerte, mert ennek megadását megtagadták tőle. Ennek következtében a panaszos megtagadta az együttműködést, azonban barátnője személyazonosságát – igazolványa felmutatásával – a rendőrök felé igazolta, de eközben végig azt kérdezgette, miért akarják őt is igazoltatni. A rendőrök azt a választ adták, hogy azért, mert „megtehetik”. Mivel a panaszos az együttműködést megtagadta, „barátai szeme láttára” megbilincseltek és az V. ker. Rendőrkapitányságra szállították.

Itt, miután bilincset levették róla, „hajlandó volt” okmányai átadására, ennek ellenére kettő órán keresztül fogva tartották; az igazolás aláírása után 4:30-kor szabadon engedték.

Az előállítás körülményeivel kapcsolatosan panaszolta, hogy az előállító helyiség ablakát nem lehetett kinyitni, valamint az ivókútból nem jött víz. Panaszolta továbbá, hogy az adatait felvevő rendőr hölgy is megtagadott tőle mindennemű tájékoztatást az előállítása okaival, várható időtartamával, valamint a következményeivel kapcsolatban.

A panaszos a Panasztestület írásbeli megkeresésre kiegészítéssel fordult a Panasztestülethez, melyben leírta, hogy a rendőrök az intézkedésük okát nem indokolták meg. Ismételten leírta továbbá, hogy a helyszínen nem igazolta magát, erre csak a Rendőrkapitányságon került sor. Leírta, hogy a rendőrök azt mondták neki, hogy a bilincselés a szokásos előállítási procedúra része.

Részletesen ismertette tovább előállításának körülményeit: először egy váróterembe ültették és okmányait elkérték, azokat kis idő múlva visszakapta. Ezt követően egy másik helyiségben részletes listát vettek fel a nála található tárgyakról, majd megkérdezték tőle, hogy minden rendben van-e, ekkor ő említette, hogy nincs víz a kihelyezett kútban. Ezt követően nem sokkal a „cellát” elhagyhatta, tárgyait magához véve és egy formanyomtatványt kitöltve távozhattott. Azt, hogy az előállító helyiség ablaka nincs nyitva, illetőleg hogy nincs víz, azért nem jelezte, mert nem tudta, van-e körülötte egyáltalán valaki.

A beadványaiban foglaltak szerint a panaszos az alábbi részselekményeket panaszolta:

- igazoltatásának, előállításának tényét, okát és időtartamát;
- azt, hogy a rendőr nem azonosították magát intézkedése megkezdésekor;
- a vele szemben alkalmazott bilincshasználatot;

- előállítása körülményei közül azt, hogy az előállító helyiség ablaka nem volt kinyitva és az ivókútból nem jött víz;
- valamint a panaszjogról való tájékoztatás elmaradását.

II.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapította meg és azt megküldte részemre. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület szerint az intézkedés nélkülözi a megfelelő jogalapot, vagyis sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoga.

A Panasztestület álláspontja szerint az igazolás megtagadása azonban kellő jogalapot szolgáltatott a panaszos előállítására, ezért személyi szabadságához fűződő joga nem sérült. Megállapította azonban, hogy a panaszos fogvatartása aránytalanul hosszú volt, így emiatt sérült a személyes szabadsághoz fűződő alapjoga; hasonlóan jogalap nélkülinek ítélte a Panasztestület a bilincs alkalmazását, emiatt a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjoga sérült. Az intézkedés célja, valamint a panaszjogról történő tájékoztatás miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoga.

A Panasztestület a panaszossal szemben használt hangnem kérdésében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni.

III.

Jelen közigazgatási hatósági eljárás kezdő időpontja 2012. június 04. napja, mivel azonban az iratanyagból megállapítható, hogy a panaszos által előadottaknak négy tanúja is van (a panaszos barátai), így a panaszost mint ügyfelet 2012. június 27-én 29000–105/1354–11/2011. RP. sz. végzéssel nyilatkozattételre hívtam fel a tekintetben, hogy jelölje meg tanúinak nevét, idézhető lakcímét, valamint – ha arról tudomása van –, telefonos elérhetőségét.

A panaszos a fenti végzést 2012. június 29-én kézhez vette azonban arra az abban megszabott tíz munkanapon belül nem válaszolt. Döntésemet ezért a rendelkezésre álló iratok alapján hoztam meg [Ket. 51. § (2)]. A nyilatkozattételre felhívás, valamint a tértivevény visszaérkezése (és a tíz munkanap lejárta) közötti idő a Ket. 33. § (2) c. pontja alapján az ügyintézési határidőbe nem számít bele, így megállapítom, hogy jelen közigazgatási hatósági eljárás folytatásának napja 2012. július 16.

2012. július 17-én belföldi jogsegély keretében [Ket. 26. § (1) bek. c) pontja] megkerestem a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának Személyügyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztályát annak érdekében, hogy pontosan megállapítható legyen a panaszos személyazonosságának az Országos Személynyilvántartó Rendszerből történő lekérdezésének időpontja. A Hivatal a jogsegélyt 2012. augusztus 15.

napján teljesítette. *A fentiek alapján jelen közigazgatási hatósági eljárás befejezésének határideje 2012. augusztus 21. napja.*

IV.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást.

- a panasz és annak kiegészítése (2 lap);
- a panaszossal szemben végrehajtott előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 01050-19643/2011/id. sz. jelentés;
- a panaszos előállításáról kiállított igazolás, valamint Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről c. okirat (mindkettő szám nélkül);
- a BRFK V. ker. Rendőrkapitányság vezetőjének 01050-14218/2/2011.ált. sz. összefoglaló jelentése.

1. A panaszos panaszolta a vele szemben foganatosított igazoltatás és előállítás tényét és okát.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján:

A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv 29. §-a alapján:

A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani (...)

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az

igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(4) A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosság megállapítása más módon nem biztosítható (...).

Az Rtv. 48. §-a alapján:

A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,*
- b) támadásának megakadályozására,*
- c) szökésének megakadályozására,*
- d) ellenszegülésének megtörésére.*

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a panaszossal szemben 2011. október 29-én 2:11 óra körüli időpontban a Budapest V. ker. Egyetem tér alatti helyen került sor intézkedésre. A térfigyelő szolgálatot ellát rendőr egy feltehetően segítségre szoruló fiatal hölgyre lett figyelmes az egyik padon. Odalépett hozzá és rendőri mivoltát felfedve igazolásra szólította fel. Ennek azonban többszöri kérés ellenére – szeszestől való befolyásoltsága miatt – nem volt képes eleget tenni. Ekkor érkezett a helyszínre a panaszos, aki többször kérdőre vonta a rendőrt, hogy az ismerősével szemben miért intézkedik. Ekkor a rendőr szolgálati igazolványa felmutatásával a panaszos felé is igazolta magát és felszólította személyazonosságának igazolására. A panaszos ezt több alkalommal megtagadta és a rendőrről becsmérlő kijelentéseket tett, ismerőse diákigazolványát azonban átadta így az ő személyazonosságát meg lehetett állapítani.

Ezt követően a panaszos továbbra is megtagadta személyazonossága igazolását, mely miatt az intézkedő rendőr a panaszosnak a BRFK V. ker. Rendőrkapitányságra történő előállítását helyezte kilátásba, és mivel a panaszos továbbra is felháborodottan állt ellen az intézkedésnek, kezeit előre bilincsleve az előállítást fogatosította.

Amikor a panaszos felelősségre vonta a rendőröket, hogy miért intézkednek a barátnőjével szemben, akkor a rendőr a szolgálati igazolványa felmutatása után elmondta a panaszosnak, hogy a „... barátnője személyi és anyagi biztonságának szem előtt tartása...” érdekében kezdte meg a rendőri intézkedést. Az Rtv. 29. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát ... az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A rendőr egy védekezésre képtelen, magáról nem tudó padon egyedül ülő személlyel szemben szükségesnek látta a rendőri intézkedés megkezdését. Az, hogy a rendőr nem szó szerint idézte a fenti törvény szövegét, a rendőri intézkedést nem teszi jogszerűtlenné. A panaszos a padon ülő – az ittassága miatt magáról nem tudó – személyt a barátnőjének mondta, ennek ellenére az intézkedés megkezdésekor a padon ülő hölgy a közterületen egyedül tartózkodott. Mind bűnmegelőzési szempontból, mind a padon ülő személy jogainak védelme érdekében szükséges volt a panaszos igazoltatása az általa állítottak kiderítése érdekében.

A fenti tényállás alapján megállapítom, hogy mivel a panaszos a más személlyel szemben fogatosított intézkedést akadályozta, így az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján vele szemben is intézkedési kötelezettség keletkezett, melynek első mozzanata a panaszos személyazonosságának megállapítása, mely azonban annak többszöri megtagadása miatt sikertelen maradt. Az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján az igazoltatott köteles a személyes adatait hitelt érdemlő módon igazolni, ennek elmaradása esetén személyazonossága megállapítása céljából elő lehet állítani. E körben hívom fel a figyelmet az Rtv. 19. §-ának rendelkezésére is, mely alapján a panaszosnak alá kellett volna vetnie magát a rendőri intézkedésnek.

A fentiek alapján a panasznak az igazoltatás tényére, valamint okára vonatkozó panaszt elutasítom.

A panaszos előállítására a BRFK V. ker. Rendőrkapitányságon 2011. október 29-én 2:11–4:30 óra közötti időben került sor. Mivel a panaszos a vele szemben fogatosított intézkedésnek ellenállt, az Rtv. 48. § d) pontja alapján vele szemben 20 perc időtartamban (2:11–2:31 óra között) bilincs alkalmazására került sor.

A fenti tényállás alapján megállapítható, hogy a panaszos előállítására jogszerűen került sor, a bilincs alkalmazása pedig – ellenállása miatt – indokolt és szakszerű volt, az csak a feltétlenül szükséges ideig tartott, így a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült. **A panasznak az előállítás tényét illetően a bilincshasználatot sérelmező részeit elutasítom.**

2. A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat az intézkedés megkezdésekor.

A rendelkezésre álló rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a civil ruhát viselő rendőr a panaszosnak és a másik intézkedés alá vont személynek is – szolgálati igazolványa felmutatásával és rendőri mivolta felfedésével – igazolta magát. A panaszos azonban a rendőrt félbeszakítva öt kérdőre vonta intézkedése miatt. **A fentiek alapján a panasznak a rendőri azonosítást hiányoló részét elutasítom.**

3. A panaszos sérelmezte előállításának időtartamának hosszát.

Az Rtv. 29. § (5) bekezdése alapján:

A igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 28. § (5) bekezdése alapján:

Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

Álláspontom szerint a panasznak az előállítás időtartamára vonatkozó részével kapcsolatos kifogás nem helytálló, tekintettel arra, hogy ezen időtartam alatt a panaszos

személyi adatainak megállapításán túlmenően az előállított személy szóban meghallgatásra került, az előállítás okáról írásbeli tájékoztatást kapott, a személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosításáról igazolást kapott, a letéti tárgyairól tételes jegyzőkönyvet kapott, az előállítás végrehajtásáról, valamint a kényszerítő eszköz alkalmazásáról parancsnoki kivizsgálás történt, továbbá ruházatátvizsgálásra került sor.

Jelen esetben nem kizárólag előállításra, hanem kényszerintézkedés alkalmazására is sor került. A parancsnok a kényszerintézkedés alkalmazása miatt úgy ítélte meg, hogy kivizsgálja az ügyet, és személyesen meghallgatja az előállítottat annak érdekében, hogy el tudja dönteni, hogy az intézkedés szakszerű, jogszerű és arányos volt-e. A személyes szabadságot korlátozó intézkedés, továbbá a kényszerintézkedésről szóló igazolás, tájékoztatás elkészítése is szükségszerű volt, tekintettel arra, hogy azokból az előállítottnak is kell kápnia egy példányt.

A fentiekre tekintettel az előállítás időtartamára vonatkozó panaszt elutasítom.

4. A panaszos sérelmezte, hogy panaszjogáról nem tájékoztatták.

A rendelkezésre álló előállításról szóló igazolás alsó harmadában írásos tájékoztatás található a panaszost megillető panaszjogról, az űrlapon a panaszos a saját kézírásával meg is jelölte sérelmei egy részét (az előállítás körülményeivel kapcsolatban). Mivel az igazolás átvételét a panaszos saját kezű aláírásával megerősítette, tudomására jutott a rendőri intézkedéssel szemben rendelkezésre álló panaszlehetőség (panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetőjéhez, a Független Rendészeti Panasztestülethez, valamint fordulhat az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához és a Magyar Helsinki Bizottsághoz is). **A fentiekre tekintettel a panasztételi jogról való tájékoztatás elmaradása miatti sérelmet elutasítom.**

5. A panaszos sérelmezte előállításának körülményeit is.

A BRFK V. ker. Rendőrkapitányság vezetőjének 01050-14218/2/2011.ált. sz. tájékoztatója alapján megállapítható, hogy a panaszos elhelyezésére az V. ker. Rendőrkapitányság Szalay u. 11–13. sz. alatti objektumának előállító helyiségében került sor. A helyiség az előírásoknak megfelelően mosdóval, ivókúttal, fekvőhellyel és ablakkal került kialakításra. Az előállító őr elmondása alapján a panaszos nem kérte, hogy ablakot nyissanak, ez esetben erre természetesen lett volna lehetőség. Ugyancsak nem jelezte a panaszos, hogy az ivókútból nem folyik a víz, jelzés esetén a mosdó használatára lett volna lehetősége. **A fentiek alapján az előállítás körülményeit sérelmező panaszt elutasítom.**

V.

A Panasztestület állásfoglalásában kialakított álláspontjával a határozat IV. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 26. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdése, 51. § (2) bekezdése, 100.§ (1) bekezdés *a)* pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. §-a, 19. § (1) bekezdése, 29. §-a, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A. § (6)–(9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 28. § (5) bekezdése.

Budapest, 2012. augusztus „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**